WYTYCZNE

w zakresie tworzenia i doskonalenia programów studiów w Akademii im. Jakuba z Paradyża

Rozdział I.
Postanowienia ogólne
§ 1.

W rozumieniu niniejszych Wytycznych poniższe określenia oznaczają:

1) AJP – Akademia im. Jakuba z Paradyża z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim;
2) wydział – jednostka organizacyjna Akademii im. Jakuba z Paradyża prowadząca studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia;
3) dziekan – kierownik jednostki organizacyjnej Akademii im. Jakuba z Paradyża prowadzącej studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia.

§ 2.

Wytyczne określają:

1) procedurę tworzenia kierunku studiów i szczegółowy opis sposobu opracowywania efektów uczenia się i oceny ich realizacji;
2) zasady opracowania programów studiów oraz wykaz dokumentów i informacji stanowiących dokumentację programu studiów;
3) zasady doskonalenia programu studiów.

Rozdział II.
Procedura tworzenia kierunku studiów
§ 3.

1. Inicjatywę utworzenia kierunku studiów posiada dziekan.
2. W celu uzyskania pozwolenia na prowadzenie kierunku studiów dziekan występuje z wnioskiem do Rektora o utworzenie kierunku studiów, w którym:
    1) określa nazwę kierunku studiów adekwatną do zakładanych efektów uczenia się oraz poziom, profil i formę studiów;
    2) sporządza tabelę opisu efektów uczenia się dla kierunku studiów na określonym poziomie i profilu, której wzór stanowi załącznik nr 1 do wytycznych, wraz z opisem procesu kształcenia prowadzącym do uzyskania tych efektów;
    3) przyporządkowuje kierunek studiów do co najmniej jednej dyscypliny naukowej lub artystycznej, do której odnoszą się efekty uczenia się dla danego kierunku, a w przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż jednej dyscypliny naukowej lub artystycznej, wskazuje dyscyplinę wiodącą, w ramach której uzyskiwana będzie ponad połowa efektów uczenia się;
    4) wskazuje związek kierunku studiów z misją AJP i strategią jej rozwoju;
    5) przedstawia analizę zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy;

6) określa liczbę godzin zajęć dydaktycznych konieczną do realizacji efektów uczenia się na studiach stacjonarnych.

3. Tabela opisu efektów uczenia się, o której mowa w ust. 2 pkt 2, sporządzana jest zgodnie z wytycznymi określonymi w § 5.
4. Dziekan przygotowuje wniosek o pozwolenie na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu w AJP po podpisaniu przez Rektora AJP zarządzenia o utworzeniu kierunku studiów oraz uchwaleniu przez Senat AJP programu studiów zawierającego efekty uczenia się. Przepis zdania pierwszego stosuje się w przypadku, gdy AJP nie posiada kategorii naukowej co najmniej B+ w dyscyplinie naukowej, do której przyporządkowany jest kierunek studiów jako dyscyplina wiodąca. Wykaz informacji i dokumentów dołączonych do wniosku, postać, tryb i format oraz sposób podpisania wniosku określa załącznik nr 2 do wytycznych.
5. W przypadku gdy AJP posiada kategorię naukową co najmniej B+ w dyscyplinie naukowej, do której przyporządkowany jest kierunek studiów jako dyscyplina wiodąca, pozwolenie ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki nie jest wymagane. Utworzenie kierunku studiów następuje na podstawie zarządzenia Rektora AJP oraz uchwały Senatu AJP.
6. Program studiów opracowany zgodnie z wytycznymi określonymi w § 5 uchwala Senat AJP, po zasięgnięciu opinii właściwego organu Samorządu Studenckiego.
7. Uchwalone przez Senat programy studiów są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej AJP, a karty zajęć na stronie internetowej danego wydziału prowadzącego kierunek studiów na określonym poziomie i profilu.

Rozdział III.
Wytyczne w zakresie opracowania programu studiów

§ 4.

Programy studiów powinny spełniać wymagania określone w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, ze zm.), ustawie z dnia 22 grudnia 2015 roku o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1606) oraz w Rozporządzeniach Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w szczególności:

1) z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r., poz. 2218);
2) z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 211);
3) z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2787, ze zm.);
4) z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 453);
5) z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 755, ze zm.).

§ 5.

1. Studia w AJP prowadzone są na określonym kierunku, poziomie i profilu na podstawie programu studiów, który określa:

1) efekty uczenia się wyrażone w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, o których mowa w wyżej cytowanej ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, z uwzględnieniem charakterystyk pierwszego stopnia określonych w tej ustawie oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy:
    a) dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów pierwszego stopnia;
    b) dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów drugiego stopnia;
2) opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się;
3) sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się, osiągniętych w trakcie całego cyklu kształcenia;
4) liczbę punktów ECTS przypisanych do zajęć.

2. Określone w programie studiów efekty uczenia się uwzględniają efekty w zakresie znajomości języka obcego.
3. Efekty uczenia się dla studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera zawierają również pełny zakres efektów dla studiów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 wyżej cytowanej ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.
4. W programach studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, pielęgniarki i ratownika medycznego, uwzględnia się standardy kształcenia.
5. Standard kształcenia jest zbiorem reguł i wymagań w zakresie kształcenia dotyczących sposobu organizacji kształcenia, osób prowadzących to kształcenie, ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się, a także sposobu weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się.

§ 6.

1. Program studiów określany jest dla kierunku, poziomu i profilu kształcenia.
2. Prowadzenie na danym kierunku dwóch profili kształcenia (ogólnoakademicki i praktyczny), wymaga określenia i uchwalenia dwóch odrębnych programów studiów.
3. Jeżeli pozwala na to specyfika kształcenia na studiach na określonym kierunku, część efektów uczenia się objętych programem studiów może być uzyskana w ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przy wykorzystaniu infrastruktury i oprogramowania zapewniających synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i osobami prowadzącymi zajęcia.
4. Liczba punktów ECTS na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie może być większa niż:
    1) 50% ogólnej liczby punktów ECTS określonych w programie studiów danego kierunku i poziomu – w przypadku studiów o profilu praktycznym,
    2) 75% ogólnej liczby punktów ECTS określonych w programie studiów danego kierunku i poziomu – w przypadku studiów o charakterze ogólnoakademickim.

§ 7.

1. Punkty ECTS stanowią miarę średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania efektów uczenia się.

2. Jeden punkt ECTS odpowiada efektom uczenia się, których uzyskanie wymaga od studenta nakładu pracy w wymiarze od 25 do 30 godzin. Nakład pracy obejmuje zarówno udział w zajęciach prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, jak i pracę własną studenta. Proporcja tych elementów może być zróżnicowana w zależności od charakteru zajęć i jest określana w sposób ekspercki przy projektowaniu programu studiów.

§ 8.

1. Studia są prowadzone w formie:
   1) studiów stacjonarnych, w ramach których co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów;
   2) studiów niestacjonarnych wskazanych w uchwale senatu, w ramach których mniej niż połowa punktów ECTS objętych programem studiów może być uzyskiwana z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów.
2. Określenie liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów następuje na etapie projektowania programu studiów w oparciu o ekspercką ocenę nakładu pracy studenta niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

§ 9.

1. Studia wyższe prowadzone są jako studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie:
   1) studia stacjonarne pierwszego stopnia trwają co najmniej 6 semestrów;
   2) studia stacjonarne drugiego stopnia trwają od 3 do 5 semestrów;
   3) stacjonarne jednolite studia magisterskie trwają od 9 do 12 semestrów;
   4) studia niestacjonarne mogą trwać dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.
2. Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów jest:
   1) uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów, którym przypisano co najmniej:
      a) 180 punktów ECTS - w przypadku studiów pierwszego stopnia,
      b) 90 punktów ECTS – w przypadku studiów drugiego stopnia,
      c) 300 punktów ECTS – w przypadku jednolitych studiów magisterskich trwających 9 albo 10 semestrów,
      d) 360 punktów ECTS – w przypadku jednolitych studiów magisterskich trwających 11 albo 12 semestrów;
   2) złożenie egzaminu dyplomowego;
   3) pozytywna ocena pracy dyplomowej – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich, a w przypadku studiów pierwszego stopnia, o ile przewiduje to program studiów.
3. Do programu i okresu studiów o profilu praktycznym zalicza się praktykę zawodową w wymiarze:
   1) na studiach pierwszego stopnia i jednolitych studiach magisterskich – co najmniej 6 miesięcy;
   2) na studiach drugiego stopnia – co najmniej 3 miesięcy.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do programów studiów przygotowujących do zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, m.in. nauczyciela, pielęgniarki i ratownika medycznego.

§ 10.

1. Program studiów kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny naukowej określa dla każdej z tych dyscyplin procentowy udział liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS określonych w programie studiów jako konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie i wskazuje dyscyplinę wiodącą.
2. Program studiów danego kierunku, poziomu studiów i profilu kształcenia, prowadzonego w formie stacjonarnej i niestacjonarnej umożliwia uzyskanie tych samych efektów uczenia się.
3. Program studiów danego kierunku, poziomu studiów i profilu kształcenia, prowadzonego w formie stacjonarnej i niestacjonarnej umożliwia studentowi wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS, określonych w programie studiów jako konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie.

§ 11.

1. Program studiów kierunku o profilu praktycznym obejmuje zajęcia/moduły zajęć kształtujące umiejętności praktyczne, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punków ECTS, określonych w programie studiów jako koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie.
2. Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym, są prowadzone:
    1) w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej;
    2) w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.
3. Program studiów kierunku o profilu ogólnoakademickim obejmuje zajęcia/moduły zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, któremu przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS określonych w programie studiów jako konieczne do ukończenia studiów na danym poziomie.

§ 12.

1. Program studiów określa:
    1) formę studiów (studia stacjonarne lub niestacjonarne);
    2) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie, z wyszczególnieniem liczby punktów ECTS za praktykę zawodową;
    3) tytuł zawodowy nadawany absolwentom;
    4) zajęcia lub grupy zajęć (moduł) niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do zajęć/modułu zakładanych efektów uczenia się i treści programowych, form i metod kształcenia zapewniających osiągnięcie tych efektów oraz liczbę punktów ECTS z pokazaniem sposobu jej wyznaczenia;
    5) sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia;
    6) plan studiów prowadzonej formy studiów (osobno stacjonarna i niestacjonarna), w tym łączną liczbę godzin, który zawiera:

a) wykaz zajęć z podziałem na semestry, formy zajęć (wykład, ćwiczenia, laboratorium, seminarium, projekty, zajęcia praktyczne itp.),
b) liczbę godzin dydaktycznych dla każdej formy zajęć (za jedną godzinę obliczeniową uznaje się 45 minut),
c) wskazanie formy (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny) i semestru zaliczenia zajęć,
d) liczbę punktów ECTS przypisaną zajęciom i praktyce;

7) wskaźniki dotyczące programu studiów, w tym sumaryczne wskaźniki punktów ECTS, jakie student uzyskuje w ramach:
a) zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, ustalonych w oparciu o ekspercką ocenę nakładu pracy studenta,
b) zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne,
c) praktyk zawodowych,
d) zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych,
e) zajęć związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek studiów,
f) w ramach zajęć do wyboru;

8) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych oraz liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach praktyk na kierunku o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów przewiduje praktyki.

2. Zajęcia lub grupy zajęć (moduł), o których mowa w ust. 1 pkt 4, są opracowane zgodnie ze wzorcem stanowiącym załącznik nr 3 do wytycznych.
3. W celu określenia liczby punktów ECTS, o których mowa w ust. 1 pkt 7 lit. a, może być sporządzana karta kwalifikacji ECTS, zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 5 do wytycznych, jeżeli ustalenie tej liczby wymaga dodatkowego udokumentowania eksperckiej oceny nakładu pracy studenta. Karta kwalifikacji ECTS ma charakter pomocniczy i nie stanowi elementu programu studiów. Karta kwalifikacji ECTS może określać w szczególności formy aktywności związane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego w procesie kształcenia.
4. Do zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów zalicza się w szczególności zajęcia dydaktyczne przewidziane w planie studiów, w tym formy zajęć określone w Regulaminie Studiów. Szczegółowe formy aktywności uwzględniane pomocniczo przy określaniu liczby punktów ECTS, o których mowa w ust. 1 pkt 7 lit. a, określa karta kwalifikacji ECTS, o której mowa w ust. 3.
5. Liczba punktów ECTS, o których mowa w ust. 1 pkt 7 lit. a, jest określana na poziomie programu studiów jako wartość sumaryczna, wynikająca z przypisania odpowiednich części punktów ECTS do poszczególnych zajęć lub grup zajęć. Wartość ta nie wynika z mechanicznego przeliczenia liczby godzin zajęć, lecz z eksperckiej oceny nakładu pracy studenta nie-

zbędnego do osiągnięcia efektów uczenia się. Karta zajęć (sylabus) nie stanowi podstawy jej określenia. Wartość ta jest wykazywana w części programu studiów dotyczącej wskaźników programu studiów.

6. Matryca efektów uczenia się opracowywana jest zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 4 do wytycznych.

§ 13.

1. Program studiów pierwszego stopnia uwzględnia:
   1) zajęcia z bezpieczeństwa i higieny pracy w wymiarze 4 godzin;
   2) zajęcia z języka obcego w wymiarze 90 godzin, po 30 godzinach w semestrach drugim, trzecim i czwartym, kończące się egzaminem;
   3) zajęcia z wychowania fizycznego wyłącznie na studiach stacjonarnych w wymiarze 60 godzin, po 30 godzin w semestrze drugim i trzecim, przy czym zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS;
   4) zajęcia z ochrony własności intelektualnej w wymiarze co najmniej 15 godzin, w semestrze pierwszym albo trzecim albo piątym, kończące się zaliczeniem z oceną.
2. Program jednolitych studiów magisterskich uwzględnia:
   1) zajęcia z bezpieczeństwa i higieny pracy w wymiarze 4 godzin;
   2) zajęcia z języka obcego w wymiarze 120 godzin, po 30 godzin w semestrach drugim, trzecim, czwartym i piątym, kończące się egzaminem;
   3) zajęcia z wychowania fizycznego wyłącznie na studiach stacjonarnych w wymiarze 60 godzin, po 30 godzin w semestrze drugim i trzecim, przy czym zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS;
   4) zajęcia z ochrony własności intelektualnej w wymiarze co najmniej 15 godzin, w semestrze pierwszym albo trzecim albo piątym, kończące się zaliczeniem z oceną.
3. Program studiów drugiego stopnia uwzględnia:
   1) zajęcia z bezpieczeństwa i higieny pracy w wymiarze 4 godzin;
   2) zajęcia z języka obcego w wymiarze 30 godzin w semestrze pierwszym, kończące się zaliczeniem z oceną.
4. Program studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich określa, że liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać za napisanie pracy dyplomowej i zaliczenie egzaminu dyplomowego wynosi nie mniej niż 10 punktów ECTS. W programie zajęć seminarium dyplomowe należy uwzględnić zapis, że warunkiem jego zaliczenia jest złożenie pracy dyplomowej oraz jej pozytywna weryfikacja w systemie antyplagiatowym.
5. Liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych wynosi nie więcej niż 60% godzin na studiach stacjonarnych.

Rozdział IV.
Wytyczne w zakresie doskonalenia programu studiów

§ 14.

1. Program studiów podlega systematycznej ocenie i doskonaleniu.
2. W programie studiów uwzględnia się wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy monitoringu karier studentów i absolwentów studiów.
3. W celu doskonalenia program studiów można dokonywać w nim zmian.

4. W programie studiów utworzonych na podstawie pozwolenia można dokonywać zmian łącznie do 30% ogólnej liczby efektów uczenia się określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania tego pozwolenia.
5. Zmiany w programach studiów są wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia. W trakcie cyklu kształcenia w programach studiów mogą być wprowadzone wyłącznie zmiany:
    1) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe, artystyczne lub związane z działalnością zawodową,
    2) konieczne do:
        a) usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną,
        b) dostosowania programu studiów do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących.
6. Zmiany w programach studiów wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia wymagają zatwierdzenia przez Senat AJP i są udostępnianie w Biuletynie Informacji Publicznej AJP co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą.